

SPV jaro VI

Kontakt: zporytych@zahradnickaskola.cz

Plán individuálního studia, pokyny k samostudiu a úkoly během výuky od 21. 4. do 29. 4. 2021.

1. A

Děkuji všem, kdož poslali vypracovaný poslední úkol. Potěšilo mě, že většina z vás se opravdu pokusila zamyslet, byť to u některých nebylo asi jednoduché.

Pro klasifikaci stále platí, že nezasílání úkolů je hodnoceno známkou 5 (je stanoven termín). Dále platí možnost si tuto známku opravit, stačí zaslat vypracované úkoly. Chtěl bych jen upozornit, že za druhé pololetí byste měli mít již tři známky.

ETIKETA

Jedním z posledních témat letošního je ETIKETA, tedy zásady slušného chování ve společnosti. Toto téma jsme bohužel nemohli probírat podrobněji ve škole, pouze jsme se seznámili s úplnými základy. Prostudujte si (zopakujte si) proto základní pravidla. Jedná se o převzaté (upravené) materiály, které se sice trochu dublují, nicméně v každém je použit rozdílný způsob podání.

Etiketa společenského chování

Ke vzdělání nepatří jen znalosti cizích jazyků, počítačů a matematiky. Neméně důležitá je také **abeceda slušného chování, etiketa**. Čím dříve se s ní dítě či mladý člověk seznámí, tím méně trapasů a těžkých chvil zažije ve škole, ve společnosti a později i v zaměstnání. Ale ani dospělým neškodí, jestliže si průběžně **pravidla slušného chování** opakují.

Slušnost někdy pomáhá

Etiketa společenského chování sice nepatří k povinným předmětům ve školách, ale její zvládnutí mnohdy člověku usnadní i **složité životní situace**. Člověk znalý **pravidel společenského chování** může daleko snáze zvládnout například i těžkou zkoušku (**konkurz, výběrové řízení, vstupní pohovor**), při nichž jeho „společensky neohrabaný“ kolega shoří jako papír.

Protože by se slušné chování v žádném případě nemělo omezit jen na „salon“, je třeba jeho pravidla dodržovat na každém kroku.

Etiketa společenského chování v denním životě

Žena má přednost

- Žena má přednost, ale pozor, žena za tyto projevy **neděkuje** slovy, pouze pohledem
- **Tykání** nabízí vždy první žena muži, nebo starší člověk mladšímu a nadřízený podřízenému.
- **Ruku podává** bez výjimky první žena muži, nebo starší mladšímu, či šéf podřízenému. Nabízet by se neměl ani ruka mdlá zvaná leklá ryba, ani příliš pevné sevření podobné svěráku.
- Ženy by se měly připravit i na situaci, že jim muž bude někdy chtít **ruku políbit**, což ale neznamená, že ji skutečně políbí. Když muž líbá ženě ruku, dotkne se jí jen symbolicky bradou.

Dopravní prostředek

- Téměř matematicky zákonité je pravidlo o **přednosti vystupujících** před nastupujícími.
- Fyzikálně lze opodstatnit nutnost **držet se za jízdy** nějakého pevného bodu – nikoli tedy spolestujícího.
- Protože se nevyhneme nežádoucím dotykům a šťouchancům, neměli bychom šetřit **omluvnými slovy**, popřípadě **gesty**.
- Rovněž bychom neměli zapomínat na staré dobré vychování a přenechat **místo k sezení starším** či nemocným osobám – a navzdory **emancipačním tendencím** i ženám.
- **Naše zavazadla** by nikdy neměla ohrozit vzhled ani zdraví ostatních – krosny a batohy je třeba držet v ruce.
- I pracovně přetížení **majitelé mobilních telefonů** by měli zohlednit přítomnost ostatních a nekonečných hovorů „na celý autobus“ se pokud možno vystříhat.
- I potřebu **číst v tramvaji či autobuse** noviny bychom měli přizpůsobit momentální situaci – rozepjaté ruce s deníkem mohou zaplnit prostor, kterého nebývá (zvláště po ránu) v dopravních prostředcích nikdy nazbyt.
- Ti, kdo se vrací z neformální oslavy a jsou „**společensky unavení**“, by se měli jízdě autobusem, tramvají i metrem raději vyhnout..
- Výslovný zákaz se vztahuje na zmrzlinu a kouření, zásadám slušného chování však odporuje **konzumace jakéhokoli jídla či pití**.

Při oslovování se „držme zpátky“

Zatímco před první světovou válkou byla za slečnu považována i třeba sedmdesátiletá neprovdaná dáma, dnes je trend používat toto oslovení **pouze pro děvčata** zhruba do věku dvanáct až třináct let. Ty starší by se měly oslovovat „**paní**“. Člověk se tak vyhne **nepřijatelnému oslovení „mladá paní“**.

Analogicky postupujeme u mužské poloviny populace. Po dosažení věku třinácti let by měli být oslovováni „pane“, přípustné je oslovení „mladý pane“. Tvary jako „**jinochu**“, či „**mladý muži**“ mohou působit **ironicky** a pro komunikaci proto **nejsou podle expertů přípustné**.

Pravidla společenského chování

Hlavním účelem společenských pravidel je usnadnit a zpříjemnit komunikaci. Jejich neznalost je nejen vyjádření neúcty k těm druhým, ale je výsledkem neúcty k sobě samému. Naše společnost často považuje pravidla společenského chování za zastaralá. Někteří dnešní důchodci pamatují dobu, kdy nenošení klobouku byla neslušnost a pán, který nepodržel dámě dveře, byl nezdvořák a hrubián

Základní pravidla bontonu:

1. Pravidlo přednosti

Dáma je společensky významnější než pán. Starší člověk je společensky významnější než mladší. Nadřízený je společensky významnější než podřízený.

Tato pravidla jsou základem společenského chování a podle nich se řídí řada dalších pravidel: projev přednosti se doplňuje úsměvem, kývnutím nebo lehkým úklonem, odpovídá se také úsměvem, kývnutím nebo poklonou. Není proti bontonu, pokud mladý šéf dá přednost staršímu, nadřízený podřízenému nebo mladé sekretářce, rozhodnutí je vždy na společensky výše postaveném

2. Pravidlo o ochraně

Někdy pravidlo o přednosti musí ustoupit pravidlu o ochraně. Pán chrání dámu, mladší člověk staršího, silnější slabšího, společensky méně významný chrání společensky významnějšího.

Vstupuje-li pán s dámou do neznámého prostředí (restaurace), jde pán první. Pán razí dámě cestu davem, pomáhá jí projít nebo nastoupit podáním ruky.

Pokud jde dáma do schodů, jde muž za ní, aby ji v případě pádu zachytil. Při cestě ze schodů, jde pán před dámou, aby případně zabránil pádu dámy.

3. Zevnějšek

Než někoho oslovíme, zapůsobíme na něj svým zevnějškem. Důležitá je především čistota našeho zevnějšku. Nepříjemné je, pokud je někdo cítit potem, ale ani litr kolínské z nás neudělá kavalíra či dámu. Výběr oblečení je také velmi důležitý, ale také držení těla, chůze a mimika, úsměv na ulici částečně nahrazuje pozdrav. Také piercing a viditelné tetování ovlivní, co si o nás druzí myslí, což teprve cigareta a zápach s ní spojený. Pokud kuřák nemůže vydržet bez cigarety, měl by odejít stranou a co nejméně obtěžovat okolí.

4. Oslovení, tykání, vykání

Pokud chceme někoho oslovit, musíme použít slušné oslovení.

První oslovuje pozdravem osoba méně významná.

Tykání nabízí první žena, starší člověk, výše postavený. Stejná pravidla platí i pro podávání ruky – ruku tedy jako první nabízí žena, potom starší či významnější člověk.

Vykání je v situaci, kdy se lidé neznají, naprosto samozřejmé.

Základní a nejdůležitější pravidlo společenského chování!

Slušně pozdravit, poděkovat a poprosit, to jsou základní a nejdůležitější pravidla slušného chování, která nás naše maminky učí už od malička. Proč? Aby se za nás nemuseli rodiče

stydět a neposlouchali: „Ten váš kluk, ta vaše holka neumí ani pozdravit.“ Nedělejte proto svým rodičům ostudu a alespoň tato jednoduchá pravidla dodržujte.

Text vychází z materiálu

SZŠ, Česká Kamenice, Jakubské nám. 113, který čerpá ze stránek Microsoftu.